

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 7. Quando elicienda sit Contritio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

conscientiæ examine, omnia peccata gravia occurrentia explicentur particulatim, nisi causa sit, quæ excuset.

45. Ceterum quamcunque ea, quæ supra à n. 34. de efficacia attritionis cum Sacramento dicta sunt, ita se habeant, nihilominus tamen eò conniti consultiſſimum est, ut vera contritio, quæ ex puro DEI amore super omnia concipitur, in nobis exciteretur; cum vim habeat multò majorem ad tollenda peccata, fructusque in anima inexplicabiliter uberiores producat.

46. Et licet cum Navarro de Jubilæo & Indulgentiis *notab.* 17. non pauci existiment, contritionem esse difficilem, & eam ob causam nec multos esse, qui Jubilæa lucentur; non pauciores tamen sunt, qui cum Diana & Antonio Suctetio, magno Societatis & Theologo & Alcerâ, in suis piis considerationibus prope finem, sibi persuadeant, esse facilem. Quibus libenter assentior: non enim credendum est, medium illud, quod ab exordio mundi usque ad legem gratiæ erat unicum ad delenda peccata mortalia, tam arduum ac difficile fuisse, & etiamnum esse, ut pauci fuerint, vel etiamnum sint, qui id in sua habuerint, habeantve manu, Divinâ tamen gratiâ adjuti; alioqui ingens fuerit & sit infelicitas hominum ob difficultatem assequendi beatitudinem, etiam in populo DEI. Aliter ut sentiamus, infinita DEI bonitas suadet; certe enim, qui semel veram DEI æstimationem induxit in animum, & mediocrem suæ salutis curam suscepit, non videtur admodum debere laborare in elicienda perfecta contritione; nimis enim apertum est, sum-

um bonum super omnia amandum esse, & ejus offensam super omnia detestandam.

ARTICULUS VII.

Quando elicienda sit Contritio?

47. Cum juxta dicta supra à n. 2. & n. 34. contritio ad Sacramentum Pœnitentiæ tam necessaria sit, ut hoc sine illa futurum sit omnino nullum, & invalidum, ea necessariò debet præcedere saltem absolutionem; quia Confessarius tanquam judex non potest ferre sententiam, nisi cognoscat dispositionem pœnitentis, an dignus sit absolutione. Et sane nisi contritio (latius sumpto hoc vocabulo pro detestatione peccati ob DEUM offensum, sive dein sit perfecta contritio, sive non, sed tantum attritio) præcedat absolutionem, hæc suo frustrabitur effectu non sine Sacrilegio. Bonac. *D. 5. q. 3. p. 2. n. 20.* non enim effectus iste producit, nisi in subjecto capaci, quale non est homo, qui de suis peccatis verè non dolet.

48. Sed nunquid & Confessionem ipsam debet antecedere? Ita quidem sentiunt Coninch. *D. 4. d. 6. n. 44.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 4. n. 4.* & alii probabiliter, quia Confessio non est nuda & simplex rerum gestarum enarratio, sed accusatio sui reconciliativa cum DEO: debet ergo procedere ex displicentia & detestatione peccatorum. Verùm Bonac. *D. 5. q. 3. p. 2. n. 18.* Suar. *D. 20. f. 4. n. 31.* Tamb. *l. 1. c. 2. §. 4. n. 4.* & alii, quos refert & sequitur Lugo *D. 13. f. 2.* non minùs probabiliter negant, dicuntque satis esse, si Confessionem comitetur, vel certè prior sit

fit absolutione : tum quia sic usu receptum est, ut fideles, postquam sua peccata jam recensuerunt, excitentur ad dolorem de peccatis eliciendum; quod signum est, non esse necessarium, ut tempore prior sit ipsa Confessione; tum quia nihilominus Confessio habere poterit rationem accusationis reconciliativæ per actum subsequenter, cum quo subicitur absolutioni; quod etiam in iudicio forensi reconciliativo cernitur, in quo potest aliquis suum delictum patefacere, & dein primum signa poenitentiae exhibere. Non igitur requiritur, ut dolor tempore precedat Confessionem; satis est, si vel inter confitendum eliciatur, vel saltem, facta jam peccatorum enumeratione, prius quam absolutionis beneficium impertiatur.

49. At quoniam contritio communiter solet antecedere Confessionem, quanto tempore precedere potest? Generaliter tanto, quantum requiritur & sufficit, ut unus actus cum alio possit prudenti iudicio censei adhuc unum moraliter constituere. Hæc est familiaris & communis Theologorum doctrina: sed ad praxin restat difficultas, quantum sit illud tempus, quod in proposito nostro, iudicio prudenti, censei possit, ut unitas aut conjunctio moralis inter duos illos actus, contritionis, & Confessionis, non destruat. Varij variè sentiunt.

50. Et I. quidem aliqui apud Dianam *p. 11. 4. R. 116.* hæc in re sunt nimis laxi: existimant enim, si Confessio peccatorum jam antè cum debito dolore expositum fiat, non opus esse novo dolore, sed sufficere priorem, jam olim, fortè antè annos benè multos, habitum, quia

inde procedit hæc ipsa Confessio. Quorum sententiam Diana *l. c.* ait, sequi posse illos, qui ordinariè confitentur venialia tantum, & cum illis unum vel alterum mortale jam aliàs per Confessionem expiatum. Sed utique tunc necessarium est, ut tam antiquus dolor non sit per actum contrarium, vel peccatum mortale posterius retractatus.

51. II. Alij sunt minùs laxi: ajunt enim, contritionem adhuc unum quid moraliter cum confessione præsentem constituere, etsi quatuor, vel quinque, vel pluribus etiam diebus prius eliciatur, modo interea, quod jam etiam prius monui, non revocetur per actum aliquem contrarium. Ad hoc ita asserendum ducuntur, quia, inquiunt, Confessionis Sacramentum instituitur per modum Judicij, quod, si forense est, sæpe in longum tempus, imò & annos protrahitur: quidni idem etiam in foro conscientiae seu Sacramentali in praxin deducatur? certè in veteri seu prima Ecclesia solebant fideles in principio quadragesimæ confiteri, & in fine ejusdem primum absolvi. Ita Hurtadus apud Dianam *s. p. 11. 14. R. 67.* sed ego istius, & magnæ satis inter utrumque hunc actum, contritionis scilicet & Confessionis, distantiae non velim esse cuiquam auctor. Addo tamen, doctrinam istam posse esse solatio timoratis aut scrupulosis, qui semper metuunt, solliciti, ut post contritionem elicitam tardiùs confiteantur, quàm ut unitas hujus judicij ferat.

52. Itaque alij III. sunt quasi medij, & concedunt tres quatuorve horas. Imò alijs IV. non videtur esse nimia distantia inter dolorem & Confessionem, si is vesperi,

ARTICULUS VIII.

An adhuc aliis quoque temporibus
elicienda sit Contritio?

lperi, quim & toto die præcedente ante
Confessionem eliciatur, & altero die si-
re alio novo dolore Confessio institua-
tur. Dian. 5. p. rr. 14. R. 67. Tamb. n. 5.
apud quem etiam Lugo. D. 14. f. 4. n. 36.
in fine. & n. 37. in princ. idem videtur
sentire. Quibus ego libenter assentior,
& præterea lubens admitto, eum, qui
paulò antè, vel etiam heri confessus ho-
die iterum confitetur, vel eadem pecca-
ta, vel quæ exciderant, de quibus tamen
antè, saltem implicite, doluit, non tene-
ri elicere novum dolorem.

53. Sed adhuc restat in præsentem re-
na parva dubitatio: an videlicet ad con-
tritionem necessarium sit, ut eliciatur ex
proposito seu intentione confitendi, v. g.
sic: quia volo confiteri, idcirco dolebo
de peccatis meis, & doleo. Et neces-
sarium esse plurimi docent, quia existi-
mant, sine ejusmodi relatione contritio-
nem non posse esse partem futuræ Con-
fessionis: sed Tamb. §. 3. n. 3. & ab ipso
relatus Lugo D. 14. f. 4. ajunt, rectè qui-
dem id ita fieri, sed negant esse neces-
sarium; satis esse, si quis doleat de pec-
catis, etsi, cum doluit, nullam penitus
habuerit cogitationem de instituenda
Confessione, modò postea illo dolore
uti velit ad Sacramentum percipiendum:
v. g. sic: quoniam jam elicui contritio-
nem, ego accedam ad Confessionem.
Verùm ego existimo, nulli saltem per-
fectè contrito movendam esse litem in
hoc puncto: etsi enim expressè suum
hunc dolorem non referat ad futuram
Confessionem, refert tamen implicite,
cum in dolore perfectò virtute & inter-
pretativè contineatur voluntas confiten-
di sua peccata.

54. Sermo est de contritione perfe-
cta, eaque vel formali & explicita, vel
virtuali & implicita. Et quidem toto il-
lo tempore, quod ab exordio mun-
di usque ad legem gratiæ fluxit, contri-
tionem perfectam fuisse sufficientem di-
spositionem ad gratiam, per peccatum
deperditam, recuperandam, nemo dubi-
tat; imò verò etiam fuisse necessariam,
& quidem unice, & eliciendam saltem
in articulo mortis. Cum enim Sacra-
menta veteris legis non habuerint ullam
vim veram, recipienti illa gratiam con-
ferendi, & idcirco sæpius ab Apostolo
vocata sint inania, egena, & infirma e-
lementa; nec aliud tunc remedium, quo
homo se in statum gratiæ restitueret, fue-
rit præter contritionem, juxta illud Ezech.
18. si impius egerit penitentiam ab om-
nibus iniquitatibus suis, vitâ viver, &
non morietur; consequens est, contri-
tionem fuisse in veteri lege necessariam,
& quidem vel maximè pro articulo mor-
tis: præceptum enim contritionis, quod
etiam jam tunc, in lege nempe veteri,
viguit, saltem pro eo articulo urgebat, &
implendum erat: de quo etiam non est
ulla dubitatio; si enim pro eo articulo,
in quo cardo aternæ felicitatis versatur,
non urgeat hoc præceptum, nescio sanè,
quando tandem urgeat?

55. Et hæc obligatio eliciendi contri-
tionem, vel expressam vel implicitam,
pro articulo mortis etiam in Lege nova
& Evangelica viget: quæ est communis
sententia